

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2008 rd

Regeringens proposition om godkännande av 2006 års internationella avtal om tropiskt tim- mer och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till områ- det för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 april 2008 en proposition om godkännande av 2006 års internationella avtal om tropiskt timmer och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen (RP 40/2008 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Kirsi Taipale, jord- och skogsbruksministeriet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Skogsforskningsinstitutet
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- Skogsindustrin rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner 2006 års internationella avtal om tropiskt timmer, som ingicks i Genève i januari 2006, och ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen samt att riksdagen ger sitt samtycke till temporär tillämpning av avtalet.

Det internationella avtalet om tropiskt timmer är ett av de råvaruavtal som förhandlats fram inom ramen för Förenta Nationernas konferens för handel och utveckling. Samtliga råvaruavtal ingås för en viss tid för att eventuella föråldrade formuleringar i avtalstexten inte ska inverka på verksamheten.

Det första internationella avtalet om tropiskt timmer är från år 1983. År 1986 grundades internationella organisationen för tropiskt timmer med tanke på genomförandet av avtalet. Finland har sedan starten deltagit i organisationens verksamhet. Det gällande internationella avtalet om tropiskt timmer är från år 1994. Det nya avtalet kommer inte i väsentlig grad att förändra organisationens verksamhet. Målet med avtalet är fortfarande att stödja samarbetet mellan producenterna och konsumenterna av tropiskt timmer så att det främjar och diversifierar den internationella handeln med tropiskt timmer, främjar en hållbar förvaltning av skogarna och ett hållbart

timmerproducerande tropiskt skogsbruk och strävar efter att balansera upp de ekonomiska och miljömässiga aspekterna. De mest betydande ändringarna i avtalet gäller finansieringsstrukturen, som i den form den framställs i det nya avtalet är hållbarare för organisationen. Avtalets mål har utökats med vissa frågor som aktualiserats de senaste åren, t.ex. fattigdomsbekämpning och bekämpning av olaglig skogsavverkning.

Propositionen innehåller ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet om tropiskt timmer som hör till området för lagstiftningen. I avtalet står att det träder i kraft internationellt den 1 februari 2008 eller när som helst därefter, när minst 12 producentländer som innehade minst 60 procent av producentgruppens röster och minst 10 konsumentländer som innehade minst 60 procent av den totala importvolymen av tropiskt timmer, beräknat enligt handelsstatistiken år 2005, har ratificerat avtalet. Om avtalet inte har trätt i kraft den 1 september

2008, kommer Förenta Nationernas generalsekreterare att sammankalla de länder som ratificerat avtalet för att besluta om avtalet eventuellt ska sättas i kraft. Avtalet innehåller också en bestämmelse om provisorisk tillämpning av avtalet, om avtalet inte har trätt i kraft sista nämnda dag.

För Europeiska gemenskapens del har avtalet hittills undertecknats av Europeiska gemenskapen samt Nederländerna, Förenade kungariket, Finland och Grekland. De andra medlemsstaterna i gemenskapen har ännu inte undertecknat avtalet. Avtalet har dessutom undertecknats av 15 andra stater. Finland undertecknade avtalet den 19 februari 2008. Enligt en preliminär plan ska gemenskapens medlemsstater deponera sina godkännande- eller ratifikationsinstrument samtidigt hösten 2008.

Den lag som ingår i propositionen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president, samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Det aktuella avtalet från 2006 ersätter 1994 års internationella avtal om tropiskt timmer. Det nya avtalet baserar sig i hög grad på tidigare avtal. Det övergripande målet är att främja en utökning och diversifiering av den internationella handeln med tropiskt timmer från hållbart förvaltade och lagligen avvercade skogar och att främja ett hållbart timmerproducerande tropiskt skogsbruk. Målet är för övrigt detsamma som i föregående avtal, med ett tillägg i form av målet med lagligen avvercade skogar.

Avtalet innehåller en förteckning med 19 punkter över de sätt på vilka målen kan nås. Utskottet fäster uppmärksamhet vid de nya sätten: minska fattigdom, förbättra genomförandet av skogslagstiftningen, främja god förvaltning, utbyta information om certifiering för att främja hållbart tropiskt skogsbruk och göra medlemsländerna mer medvetna om hur miljötjänster och andra skogsprodukter än timmer kan bidra till ett

hållbart skogsbruk. Till skillnad från tidigare avtal omfattar definitionen av tropiskt timmer nu också tropiskt barrtimmer. Den tidigare definitionen täckte endast lövträdsskogar. Definitionen på hållbart skogsbruk är också ny. Enligt en inkommen utredning har det visat sig vara svårt att definiera begreppet. Definitionen hänvisar nu till organisationens dokument och instruktioner.

Utskottet anser att avtalet är viktigt för att främja en hållbar förvaltning av tropiska skogar. När riksdagen behandlat tidigare avtal har det framgått att växthusgasutsläppen i världen till 20 procent beror på att skogarna minskar. Enbart regnskogarna i Amazonas förstörs över en areal på ca 20 000 kvadratkilometer per år, vilket betyder att 80—90 procent av regnskogarnas ekosystem kommer att vara förstörda kring 2020. Lejonparten av biodiversiteten i världen finns i regnskogarna och därmed hotar förstöringen av regnskogarna också biodiversiteten. Många länder, som Brasilien, har stränga regler för avverk-

ning, men illegal avverkning förekommer rätt allmänt. Enligt en rapport från Internationella organisationen för tropiskt timmer ITTO från 2005 hanteras bara en bråkdel av världens tropiska skogar på ett hållbart sätt. Illegala avverkningar utgör upp till 60—90 procent. Ett problem är också konsumtionen av tropiskt timmer i Kina, för redan nu går mer än en tredjedel av allt tropiskt timmer till Kina.

Utskottet framhåller att det nya målet att bekämpa illegal avverkning är mycket viktigt. Att stävja klimatförändringen kräver vid sidan av utsläppsminskningar också att den nedåtgående trenden för tropiska skogar bromsas upp under nästa årtionde och därefter vänds i en uppgång med hjälp av beskogning. För att hindra att skogsarealerna minskar måste man få de berörda länderna att inse att det är större nytta med att bevara och utnyttja skogarna än att förstöra dem. Utskottet betonar därför avtalets betydelse i dag då många länder som producerar tropiskt timmer är politiskt instabila och har instabila beslutsmekanismer. Ett system med avtal som påverkar bl.a. handeln och marknaden hör till de sällsynta metoder som kan bidra till att nå målen.

I motiven till propositionen står det att Finland aldrig har varit en betydande konsument av tropiskt timmer, utan det ursprungliga målet vid anslutningen till avtalet om tropiskt timmer var att upprätta samarbetsrelationer med de producentländer som inte är föremål för vårt utvecklingsbistånd, att exportera finländskt skogskunande till utlandet och att på allmänt plan delta i den internationella skogsdebatten.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner avtalet till den del avtalet faller inom Finlands behörighet. I en inkommen utredning lyfts det fram att det inte är helt entydigt hur Europeiska gemenskapens och medlemsländernas behörighet är fördelad. Gemenskapens beslut att underteckna avtalet och tillämpa det provisoriskt baserar sig på EG-fördragets artiklar om yttre av-

tal respektive handels- och miljöpolitik. Handelspolitiken omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet och miljöpolitiken hör till den s.k. delade behörigheten. Utvecklingssamarbete omfattas också av delad behörighet. Däremot hör skogspolitiken till medlemsländernas behörighet. I en utredning som utskottet fått står det att behörighetsfördelningen mellan gemenskapen och medlemsländerna kan granskas med hjälp av exempel utifrån de metoder som är förtecknade i artikel 1 i avtalet. Många av metoderna hör samman med flera politikområden. Exempelvis e-punkten, där priser och faktorer som påverkar marknadstillträdet nämns, har anknytning till handelspolitik. Artikel 1.c kan för sin del anses höra samman med utvecklingssamarbete, för där nämns hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. Dessutom innehåller avtalet bestämmelser som kan anses ha koppling till såväl skogspolitiken som miljöpolitiken. Sådana är punkterna d och m, som hänvisar till hållbar förvaltning och hållbart utnyttjande av skogar. Insatserna för att förbättra genomförandet av skogslagstiftningen och bekämpa olaglig avverkning och anknytande handel kan också anses hänföra sig till miljö-, skogs- och handelspolitiken.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att riksdagen godkänner det avtal som avses i propositionen till de delar avtalet hör till Finlands behörighet och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

JsUB 8/2008 rd — RP 40/2008 rd

Helsingfors den 15 maj 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Susanna Haapoja /cent
Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Mats Nylund /sv
Pentti Oinonen /saf

Klaus Pentti /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent
ers. Matti Kangas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.